

Εθνικό δίκαιο - Βόρεια Ιρλανδία

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [en](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Στη σελίδα αυτή θα βρείτε πληροφορίες σχετικά με τη νομοθεσία και τις νομικές βάσεις δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου, με ειδική αναφορά στη δικαιοδοσία της Βόρειας Ιρλανδίας.

Πηγές δικαίου

Οι κύριες πηγές δικαίου στη δικαιοδοσία που ασκείται από το Ηνωμένο Βασίλειο στη Βόρεια Ιρλανδία είναι οι εξής:

- η **πρωτογενής νομοθεσία** με τη μορφή νόμων του Κοινοβουλίου του Ηνωμένου Βασιλείου και νόμων της Εθνοσυνέλευσης της Βόρειας Ιρλανδίας. Μέρος της πρωτογενούς νομοθεσίας που σχετίζεται με τη Βόρεια Ιρλανδία μπορεί επίσης να θεσπίζεται από τον Μονάρχη υπό μορφή υπουργικών διαταγμάτων (κανονιστικές πράξεις)
- το **δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**
- η **δευτερογενής (ή παράγωγη) νομοθεσία** με τη μορφή κανονιστικών πράξεων (statutory instruments) και ρυθμιστικών κανόνων (statutory rules) της Βόρειας Ιρλανδίας. Άλλη παράγωγη νομοθεσία μπορεί να θεσπίζεται υπό μορφή διοικητικών διαταγμάτων (administrative orders).
- το **κοινό δίκαιο** (common law), όπως αναπτύσσεται μέσω των δικαστικών αποφάσεων.

Είδη νομικών πράξεων – περιγραφή

Η πρωτογενής νομοθεσία, ή **Νόμοι του Κοινοβουλίου**, παράγεται από το Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου στο Λονδίνο και μπορεί να εφαρμόζεται στο σύνολο ή σε οποιοδήποτε τμήμα του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου έχει εγκρίνει επίσης την εκχώρηση νομοθετικών εξουσιών σε κοινοβούλια και συνελεύσεις, τα οποία μπορούν να θεσπίζουν πρωτογενή νομοθεσία που αφορά περιορισμένο φάσμα θεμάτων και ισχύει στις δικαιοδοσίες τους. Άλλα είδη πρωτογενούς νομοθεσίας μπορούν να καταρτισθούν από τον Μονάρχη βάσει των προνομίων που διαθέτει υπό διάφορες μορφές, όπως υπουργικά διατάγματα (Orders in Council), διακηρύξεις (proclamations), βασικά διατάγματα (royal warrants), βασιλικές εντολές (royal instructions), κανονισμοί (regulations) και επιστολές αναγνώρισης δικαιώματος (letters patent).

Η δευτερογενής νομοθεσία παράγεται βάσει των εξουσιών που απονέμονται από ή με την έγκριση του Στέμματος (Her Majesty in Council) ή υπουργού, υπουργείου, της εκτελεστικής εξουσίας της Βόρειας Ιρλανδίας, ή άλλου οργάνου ή προσώπου. Η νομοθεσία αυτή ονομάζεται επίσης **κατ' εξουσιοδότηση ή παράγωγη νομοθεσία**, και ο κανονισμός που απονέμει την εξουσία αναφέρεται ως εξουσιοδοτικός ή αρχικός νόμος. Η παράγωγη νομοθεσία μπορεί να έχει διάφορες ονομασίες όπως υπουργικό διάταγμα (Order in Council), κανονισμός (regulation) ή κανόνας (rule), και όλες αυτές οι πράξεις μπορούν να αναφέρονται συλλήβδην ως κανονιστικές πράξεις (statutory instruments) ή ρυθμιστικοί κανόνες (statutory rules).

Στη Βόρεια Ιρλανδία, η νομοθεσία περιλαμβάνει νόμους ή κανονιστικές πράξεις που μπορούν να είναι νόμοι του Κοινοβουλίου του Ηνωμένου Βασιλείου, του Κοινοβουλίου της Βόρειας Ιρλανδίας (1921-1972) ή της Εθνοσυνέλευσης της Βόρειας Ιρλανδίας στο Μπέλφαστ. Διάφορες κατ' εκχώρηση κυβερνήσεις στη Βόρεια Ιρλανδία καταργήθηκαν κατά καιρούς με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος της νομοθεσίας να έχει συμπεριληφθεί σε υπουργικά διατάγματα (Orders in Council), τα οποία από τεχνική άποψη αποτελούν δευτερογενή νομοθεσία αλλά χρησιμοποιούνται ως πρωτογενής. Η νομοθεσία της Βόρειας Ιρλανδίας περιλαμβάνει επίσης ρυθμιστικούς κανόνες –δευτερογενής ή παράγωγη νομοθεσία– οι οποίοι θεσπίζονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου του Κοινοβουλίου του Ηνωμένου Βασιλείου, υπουργικού διατάγματος ή νόμου της Εθνοσυνέλευσης της Βόρειας Ιρλανδίας.

Η εξουσία σύναψης **διεθνών συνθηκών** εξ ονόματος του Ηνωμένου Βασιλείου ανήκει στο Στέμμα, δηλαδή στον Μονάρχη βάσει του βασιλικού προνομίου, ο οποίος ενεργεί βάσει των συμβουλών της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου δεν διαθέτει κανέναν τυπικό ρόλο στη σύναψη συνθηκών, αλλά εάν μια συνθήκη απαιτεί τροποποίηση της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου ή χορήγηση δημοσίων κονδυλίων, το Κοινοβούλιο διενεργεί ψηφοφορία επ' αυτής κατά τον

συνήθη τρόπο. Όλες οι συνθήκες της ΕΕ απαιτούν τη θέσπιση νομοθεσίας προκειμένου να εφαρμοστούν στο Ηνωμένο Βασίλειο και, ως εκ τούτου, υπόκεινται σε κοινοβουλευτική εξέταση. Τα κεφάλαια 20-25 του νόμου του 2010 για τη συνταγματική μεταρρύθμιση και τη διακυβέρνηση τέθηκαν σε ισχύ την 11η Νοεμβρίου 2010 και επιτάσσουν ότι μια συνθήκη επιτρέπεται να επικυρωθεί μόνον εφόσον α) ένας υπουργός του Στέμματος έχει κατά πρώτο λόγο διαβιβάσει αντίγραφο της συνθήκης στο Κοινοβούλιο, β) η συνθήκη έχει δημοσιευθεί και γ) έχει παρέλθει προθεσμία συνεδριάσεων 21 ημερών χωρίς κανένα από τα τμήματα του Κοινοβουλίου να έχει αποφανθεί ότι η συνθήκη δεν πρέπει να επικυρωθεί.

Ιεραρχία των κανόνων

Εάν υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ των διαφορετικών πηγών δικαίου, ο βασικός τόπος για την επίλυσή τους είναι τα δικαστήρια. Οι διαφορές που αφορούν την ερμηνεία της νομοθεσίας μπορούν επομένως να επιλυθούν από τα δικαστήρια. Ωστόσο, δεδομένου ότι δεν υπάρχει «γραπτό σύνταγμα» στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεν είναι δυνατή η αμφισβήτηση ενός νόμου του Κοινοβουλίου στα δικαστήρια ως «αντισυνταγματικού». **Σύμφωνα με τη συνταγματική θεωρία της «κοινοβουλευτικής κυριαρχίας»**, το Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου είναι η ανώτατη νομοθετική αρχή, υπό την έννοια ότι μπορεί να παραγάγει και να καταργήσει οποιονδήποτε νόμο και ότι κανένα άλλο όργανο δεν δικαιούται να καταργήσει ή να αμφισβητήσει το κύρος ενός νόμου του Κοινοβουλίου.

Ωστόσο, η θεωρία της κοινοβουλευτικής κυριαρχίας περιορίζεται από τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δυνάμει του νόμου για τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες του 1972, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί μέρος του δικαίου της Βόρειας Ιρλανδίας. Η εγχώρια νομοθεσία πρέπει να ερμηνεύεται έτσι ώστε να συμμορφώνεται κατά το δυνατόν με το δίκαιο της ΕΕ.

Ο νόμος για τα ανθρώπινα δικαιώματα του 1998, ο οποίος ενσωμάτωσε την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου, παρέχει στα δικαστήρια άλλη μια εξουσία αμφισβήτησης των νόμων του Κοινοβουλίου. Στο βαθμό του εφικτού, η εγχώρια νομοθεσία πρέπει να ερμηνεύεται έτσι ώστε να είναι συμβατή με τα δικαιώματα που προβλέπονται από τη Σύμβαση.

Οι αποφάσεις των δικαστηρίων, και ιδίως των εφετείων, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του δικαίου. Όχι μόνον παρέχουν έγκυρες κρίσεις σχετικά με την ερμηνεία της νομοθεσίας, αλλά αποτελούν επίσης **τη βάση του κοινού δικαίου**, το οποίο προκύπτει από τις αποφάσεις των δικαστηρίων σε προηγούμενες υποθέσεις (τη λεγόμενη νομολογία). Όσον αφορά το ποια δικαστήρια δεσμεύονται από τις αποφάσεις άλλων δικαστηρίων, η γενική αρχή είναι ότι ένα δικαστήριο δεσμεύεται από προηγούμενες αποφάσεις ανώτερου δικαστηρίου. Σε ό,τι αφορά θέματα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανώτερη αρχή είναι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι Law Lords της Βουλής των Λόρδων (House of Lords) έχουν ενεργήσει μέχρι σήμερα ως το Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου, αν και αντικαταστάθηκαν από το νέο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο άρχισε να λειτουργεί από την 1η Οκτωβρίου 2009. Οι σημερινοί Law Lords έγιναν οι πρώτοι δικαστές του Ανώτατου Δικαστηρίου (justices of the Supreme Court), και ο Senior Law Lord έγινε ο Πρόεδρος του.

Θεσμικό πλαίσιο

Όργανα αρμόδια για τη θέσπιση νομικών κανόνων και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων

Η πρωτογενής νομοθεσία παράγεται από το **Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου** στο Λονδίνο. Για να γίνει νόμος του Κοινοβουλίου μια **πρόταση νομοθεσίας** (γνωστή ως νομοσχέδιο, bill), πρέπει να εγκριθεί από τις δύο Βουλές του Κοινοβουλίου: τη Βουλή των Κοινοτήτων (House of Commons) και τη Βουλή των Λόρδων (House of Lords). Τα ακόλουθα στάδια λαμβάνουν χώρα και στις δύο Βουλές:

- πρώτη ανάγνωση (επίσημη παρουσίαση του νομοσχεδίου, χωρίς συζήτηση)
- δεύτερη ανάγνωση (γενική συζήτηση)
- στάδιο επιτροπής (λεπτομερής εξέταση, συζήτηση και τροπολογίες. Στη Βουλή των Κοινοτήτων, το στάδιο αυτό πραγματοποιείται συνήθως σε δημόσια επιτροπή νομοσχεδίου)
- στάδιο έκθεσης (ευκαιρία για περαιτέρω τροπολογίες)
- τρίτη ανάγνωση (τελική ευκαιρία συζήτησης τροπολογίες μπορούν να κατατεθούν στη Βουλή των Λόρδων).

Αφού εγκριθεί και από τις δύο Βουλές, το νομοσχέδιο επιστρέφει στην πρώτη Βουλή (από την οποία ξεκίνησε) προκειμένου να εξεταστούν οι τροπολογίες της δεύτερης Βουλής.

Αμφότερες οι Βουλές πρέπει να συμφωνήσουν στο τελικό κείμενο. Μπορεί να υπάρξουν πολλοί γύροι ανταλλαγών μεταξύ των δύο Βουλών έως ότου επιτευχθεί συμφωνία σε κάθε λέξη του νομοσχεδίου. Όταν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτή, το νομοσχέδιο μπορεί να υποβληθεί για βασιλική επικύρωση (Royal Assent).

Η διαδικασία που ακολουθείται στην **Εθνοσυνέλευση της Βόρειας Ιρλανδίας** είναι παρόμοια (παρουσίαση του νομοσχεδίου, εξέταση, συζήτηση και ψηφοφορία), παρότι η συγκεκριμένη Εθνοσυνέλευση περιλαμβάνει μία μόνο Βουλή. Ένα νομοσχέδιο μπορεί να υποβληθεί -από υπουργούς, επιτροπές ή και μεμονωμένους βουλευτές- στον Πρόεδρο της Εθνοσυνέλευσης προκειμένου να εξεταστεί από αυτή. Εάν ο Πρόεδρος κρίνει ότι οι προτάσεις υπάγονται στην αρμοδιότητα της Εθνοσυνέλευσης, το νομοσχέδιο εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή και στη συνέχεια διαβιβάζεται στην αρμόδια επιτροπή για εξέταση. Η επιτροπή αυτή υποβάλει σχετική έκθεση στην Εθνοσυνέλευση, δίνοντας τη δυνατότητα στους βουλευτές να εξετάσουν λεπτομερώς το νομοσχέδιο και να προτείνουν τροπολογίες. Στη συνέχεια, αυτό εξετάζεται περαιτέρω από την Εθνοσυνέλευση και διενεργείται τελική ψηφοφορία.

Αφού το νομοσχέδιο περάσει από όλα τα κοινοβουλευτικά στάδια στο Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου ή στην Εθνοσυνέλευση της Βόρειας Ιρλανδίας, διαβιβάζεται στον Μονάρχη για βασιλική επικύρωση, μετά την οποία γίνεται νόμος (Act).

Η **πρωτογενής νομοθεσία** μπορεί γενικά να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί μόνο με νέα πρωτογενή νομοθεσία. Υπάρχουν ωστόσο εξαιρέσεις βάσει των οποίων ορισμένες τροποποιήσεις και καταργήσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω κανονιστικής πράξης – όταν υλοποιούν υποχρεώσεις της ΕΕ ή μεταρρυθμιστική νομοθεσία η οποία μειώνει ή καταργεί κανονιστικό φόρτο. Ωστόσο, τα διατάγματα αυτά πρέπει να εγκριθούν με θετική απόφαση από τις δύο Βουλές του Κοινοβουλίου προτού να θεσπιστούν.

Η πρωτογενής νομοθεσία τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με τις **διατάξεις περί έναρξης ισχύος** που περιλαμβάνονται στο νόμο ή στο μέτρο. Ο νόμος ή το μέτρο μπορεί να προσδιορίζουν μια συγκεκριμένη ημερομηνία έναρξης ισχύος. Αυτή μπορεί να είναι αμέσως μετά τη βασιλική επικύρωση, μια συγκεκριμένη ημερομηνία (συνήθως τουλάχιστον δύο μήνες μετά τη βασιλική επικύρωση) ή μια ημερομηνία που θα προσδιοριστεί από έναν υπουργό ή μια υπηρεσία μέσω διατάγματος έναρξης ισχύος (κανονιστική πράξη). Είναι δυνατόν να προσδιοριστούν διαφορετικές ημερομηνίες για διαφορετικές διατάξεις ενός νόμου.

Η ημερομηνία έναρξης ισχύος οποιουδήποτε παράγωγου νομοθετήματος προσδιορίζεται συνήθως στην ίδια την πράξη. Κατ' εξαίρεση, η ημερομηνία έναρξης ισχύος μπορεί να οριστεί με δημοσίευση ανακοίνωσης στις επίσημες εφημερίδες (London Gazette ή Belfast Gazette).

Νομικές βάσεις δεδομένων

Διάφορες νομικές βάσεις δεδομένων είναι διαθέσιμες.

- Ο δικτυακός τόπος της νομοθεσίας του ΗΒ [UK Legislation website](#) περιλαμβάνει το κείμενο του συνόλου της πρωτογενούς νομοθεσίας που έχει θεσπιστεί από το Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου, το Σκωτικό Κοινοβούλιο, την Εθνοσυνέλευση της Βόρειας Ιρλανδίας και την Εθνοσυνέλευση της Ουαλίας, καθώς και κάθε παράγωγη νομοθεσία που εφαρμόζεται στο σύνολο ή σε τμήματα του Ηνωμένου Βασιλείου. Η πρόσβαση στις πληροφορίες παρέχεται δωρεάν.
- Η αναθεωρημένη πρωτογενής νομοθεσία, η οποία αφορά όλα τα τμήματα του Ηνωμένου Βασιλείου από το 1235 έως σήμερα, είναι επίσης διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο της νομοθεσίας του ΗΒ [UK Legislation website](#).

Σχετικοί σύνδεσμοι

[UK legislation website](#) [Βάση νομοθετικών δεδομένων του ΗΒ]

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 28/08/2018